

Aankondiging van de publicatie van de roman:

Het lied van Ezra Makakea Poeta

Op 28 april 2018 publiceert Uitgeverij Aspekt de derde roman van auteur Jan Tomasowa over 200 jaar geschiedenis van Molukse familie Radja Da Costa Makakea Poeta.

In de roman ‘Het lied van Ezra Makakea Poeta’ verweeft de schrijver het levensverhaal van Ezra met dramatische gebeurtenissen tijdens de oorlog in 1950 op de Molukken en de exodus van de duizenden Molukse KNIL-militairen en hun gezinnen naar Nederland.

De auteur schrijft over het verraad van de Nederlandse regering jegens deze soldaten, over de schrijnende levensomstandigheden van de Molukse kampbewoners en over Bung, die deelneemt aan de bezetting van de Indonesische ambassadeurswoning in Wassenaar. Tijdens de bittere jaren van gijzelingen door Molukse gijzelnemers zet Ezra zich in om het leven van ex-gedetineerden en werklozen te verbeteren.

Het boek vertelt ook het verhaal over Ezra’s jarenlange, avontuurlijke zwerftochten door Nederland en andere Europese landen. En over zijn liefde voor de Molukse jonge vrouw Kariawatti en het Nederlandse vrijgevochten hippiemeisje Carla om uiteindelijk zijn geluk te vinden bij zijn Molukse vriendin en collega Eleenoor.

De drie boeken zijn te bestellen bij Uitgeverij Aspekt of te koop in de boekwinkel:

Uitgeverij Aspekt
Amersfoortsestraat 27

3769 AD Soesterberg
info@uitgeverijaspekt.nl

Een gesigneerde exemplaar kunt u bestellen bij de schrijver Jan Tomasowa.
U kunt daarbij gebruik maken van het bestelformulier.

Fragmenten uit de roman ‘Het lied van Ezra Makakea Poeta’.

Elkaar steunen.

Ons gezin behoort tot een van de armste families in kamp ‘De Biezen’. Op hartverwarmende wijze steunen sommige kampbewoners ons gezin. Op een avond overhandigt een oom een kostuum aan vader. Niemand in het kamp mocht weten dat hij het pak aan papa heeft gegeven. De kantinebaas neemt vader vaak mee, als hij op uitnodiging van de Heineken-brouwerij één keer per jaar een bezoek brengt aan de bierfabriek in Amsterdam. Op hun beurt proberen mijn ouders de familie op Ambon en vrienden in het kamp te helpen. Trots vertel ik aan Matjan dat mijn moeder belangeloos, zonder dat iemand het haar vraagt, jarenlang het kindje van een vrouw verzorgd heeft, die na haar bevalling in een verpleeghuis is opgenomen.

Levensverhalen.

Onze ouders hebben vaak behoefte om met de andere ooms en tantes te praten over hun belevenissen in Indonesië en in Nederland. Zij vinden het belangrijk om herinneringen op te halen over de strijd tegen het Japanse leger en de TNI., het leger van de Republk Indonesia, de internering in de krijgsgevangenkampen en de ontberingen tijdens de Japanse bezetting. Woedend vertellen ze over hun ontslag uit het KNIL en vertrek uit Indonesië. Dikwijls vertellen ze hetzelfde verhaal aan elkaar. Maar ze vinden dat blijkbaar niet erg. De oorzaken van bepaalde gebeurtenissen worden steeds weer opnieuw verteld en daarbij besteedt men veel aandacht aan ogenschijnlijk onbelangrijke gebeurtenissen. Als deze voetnoten van hun levensverhalen spannend genoeg zijn, dan groeien deze voorvallen uit tot belangrijke hoofdstukken. Het uitwisselen van de verhalen vergroot het gevoel van verbondenheid met elkaar.

Japanse bezetting van Indië.

Verdrietig vertelt vader over de dood van Johannes. ‘Toen we uit Lawang vluchtten, rustten we uitgeput langs de kant van de weg onder een waringinboom. Dagenlang had onze baby veel last van diarree. Hij moest vaak hoesten en braken. Machteloos keek ik toe hoe hij sterk vermagerde. De zwaar ondervoedde en doodszieke Johannes kon de ontberingen niet meer aan. Onder de waringinboom stierf onze baby in de armen van mijn vrouw van honger en dorst en door gebrek aan medicijnen.

Ambon huilt.

‘Toen de vijandelijke troepen Ambon aanvielen, vluchtte ik met mijn klasgenoten de bergen in. Met tranen in mijn ogen zag ik vanaf de berg Soya Atas beneden mij zwarte rookwolken omhoog stijgen boven Ambon-stad. Mijn geliefde stad Ambon stond in brand en mijn familie werd met de dood bedreigd! Woedend zwoeren mijn klasgenoten en ik dat we mee zou

strijden om de vijand uit Ambon te verdrijven. Samen met een groot aantal sukarela's1 vocht ik zij aan zij met onze APRMS-soldaten. Wij moesten onze wapens zelf op de vijand veroveren. De oorlogsvrijwilligers met wie ik ten strijde trok waren bijna allemaal vrienden van de middelbare school.'

Molukse piraten in de Barneveldse Beek.

'We bouwen vloten van dunne boomstammen en laten die vervolgens in een diep gedeelte van de Barneveldse Beek in het water zakken. We beelden ons in dat we gevaarlijke zeerovers zijn die met ons schip over de wereldzeeën varen en vijandige boten enteren. De hele dag houden we gevechten op het water. Met tandpasta tekenen we doodshoofden op onze voorhoofden en witte strepen op onze gezichten. Om onze vijanden angst aan te jagen proberen we zo woest mogelijk te kijken en een paar keren heel hard te schreeuwen: 'Aáánváállen' Op het water valt de bemanning van het andere zeeroversschip ons met stokken en houten zwaarden aan. En dan zien we het vijandelijke piratenschip recht op ons afstevenen.

Verliefd.

En dan word ik verliefd op Kariawatti, een meisje in het kamp. Zij betovert mij met haar mooie, slanke lichaam, haar lange zwarte haren en hese stem. Het maakt niet uit wat ze zegt. Alles wat ze zegt vind ik prachtig en interessant. Maar van haar ouders mag ze niet met mij omgaan. Ik heb het nooit aan haar gevraagd, maar ik weet zeker dat haar ouders haar omgang met mij afkeuren, omdat ik in hun ogen een jongen ben die zich niet houdt aan de ongeschreven Molukse wetten en gebruiken. Haar vader sluit Kariawatti in haar kamer op. Ze mag in haar vrije tijd het huis niet uit en na een uit de hand gelopen ruzie heeft hij haar zelfs geslagen. Ik heb bewondering voor Kariawatti en houd zelfs nog meer van haar als zij mij vertelt dat ze, ondanks de afkeuring van haar vader, heeft besloten om met mij te blijven omgaan.

Het verhaal van Bung over de actie in Wassenaar.

'Op 31 augustus 1970 stormde ik, met tweeëndertig andere gewapende Molukkers, de ambassadeurswoning binnen. De gijzelnemers kwamen uit Moordrecht, IJsseloord, Bovensmilde, Tiel, Assen, Barneveld, Nijverdalen en Hoogkerk. Acht van de bezetters waren twintig of jonger dan twintig jaar en twee overvallers hadden nog in het KNIL gediend. Een van de KNIL-militairen was vader van twaalf kinderen. De meeste van ons kenden elkaar niet en daarom droegen we als herkenningsteken de 'berang merah.'² Op het ambassadeurterrein rende ik over het gazon om het transformatorhuisje heen en daarna sprong ik over een afrastering. Na de inval in de ambassadeurswoning doorzochten wij alle vertrekken, namen de bewoners gevangen en sloten hen op in een vertrek op de onderste etage

Een nieuwe wereld.

Ik besef dat ik in Amsterdam op de drempel sta van een nieuwe wereld. Een leven vol avontuur, nieuwe uitdagingen en ongekende mogelijkheden staat op me te wachten. Op de Dam sluiten Ruud en ik ons aan bij de honderden betogers. Tientallen demonstranten dragen spandoeken met leuzen als: 'Stop de bombardementen op Vietnam!' en 'Jongeren voor Vietnam'. Wij houden ook een spandoek vast met de tekst: 'Stop Nederlandse Hulp aan Saigon.' Plotseling klinkt er gejuich op als een groep mannen zich voegt bij de betogers. Met grote letters staat op hun spandoek te lezen: 'American soldiers in Holland against the War in Vietnam.' Ezra zwerft met zijn vrienden en vriendinnen door Nederland, Frankrijk, Spanje, Roemenië en Engeland. In Nederland en Frankrijk demonstreert hij tegen de oorlog in Vietnam. Met zijn Spaanse vriend lift hij van Amsterdam naar Barcelona.

Moluks wijkcentrum 'Ina Ama' in Lunteren.

Jarenlang werken het stichtingsbestuur, de vrijwilligers en de wijkraad, gesteund door de Molukse lokale kerken en andere organisaties in de wijk, hard aan de verdere opbouw van de activiteiten. De activiteiten van 'Ina Ama' breiden zich sterk uit. Vrouwen richten een werkgroep op om over vrouwenemancipatie te discussieren. Onder leiding van Jaap, een Nederlandse docent fotografie en filmmaker uit Brunsum, leren jongeren hoe ze een fotoproject kunnen opzetten en de film 'Simon' kunnen produceren. 'Ina Ama' werkt samen met het Tropenmuseum in Amsterdam aan het leerkitproject 'Dolly' en aan een grote educatieve tentoonstelling over het leven op de Molukken. Bekende Molukse kunstenaars stellen hun kunstwerken tentoon in het stichtingsgebouw. Heel populair zijn de feesten 'Pesta Kain Merah, Kebaja Merah' en de Nieuwjaarfeesten voor jongeren. Journalisten schrijven lovende artikelen over de stichting. Elke maand organiseren wij filmavonden. Maandenlang renoveren studenten, werkloze en werkende jongeren het houten stichtingsgebouw. Na de verbouwing van het wijkcentrum Ina Ama besluiten het stichtingsbestuur, de wijkraad en stichting SWOL. om met een groot werkproject te starten. Stichting SWOL neemt de werkloze jongeren in dienst en kort daarna renoveren de SWOL-werknemers de woningen in de wijk. Vrijwilligers van Ina Ama nemen deel aan internationale werkkampen in Frankrijk, Ghana en België. Ina Ama organiseert zomerkampen op de Waddeneiland, bootreizen voor jongeren zonder een betaalde baan en voor scholieren. In een rijnaak varen de wijkbewoners door de Zeeuwse wateren, Grevelingenmeer en Verse Meer. Tijdens de boottochten verzorg ik lessen maatschappijleer en train ik de jongeren om goed samen te werken.

Afscheid van Ina Ama.

Na ruim vijf jaar als opbouwwerker bij stichting 'Ina Ama' in Lunteren gewerkt te hebben en na afronding van mijn tweejarige part time post HBO-opleiding te Nijmegen, solliciteer ik naar een baan als stafdocent bij een post HBO-instelling te Amsterdam. Net als mijn vader wilde ik altijd al leraar worden. Ik word aangenomen en met bloedend hart neem ik afscheid van 'Ina Ama' en de wijkbewoners in Lunteren. Samen met mijn vriendin Eleonoor heb ik jarenlang heel erg fijn met de Molukse bevolking in Lunteren en Ede samengewerkt en veel met hen meegemaakt en van hen geleerd. Ik hou van de mensen die jarenlang met hart en ziel voor het welzijn van de gemeenschap werken. Nooit zal ik hen vergeten.

Over de schrijver.

Jan Tomasowa leidde een avontuurlijk leven. Hij werd op Java geboren tijdens de Japanse bezetting van Indië. Zijn vader diende bij het Koninklijk Nederlands-Indisch Leger en verbleef tijdens de Tweede Wereldoorlog ruim drie jaar als krijgsgevangene in een Japans interneringskamp. In 1951 vertrok het gezin Tomasowa naar Nederland, waar het terecht kwam in het Molukse kamp "De Biezen" in Barneveld; hier groeide Jan op.

In Indonesië werkten Jan en zijn vrouw Dolly Hitipeuw als community developmentworker en als vrouwenwerkster met arme boeren op Lombok en Irian Jaya. Jan werkte ook als docent bij Universitas Pattimura op Ambon, als projectevaluator van buitenlandse hulporganisaties en als onderzoeker van het Nederlandse ministerie van SOZAWA.

In Nederland werkte hij onder andere als fabrieksarbeider en post-HBO docent. Zijn vrouw en Jan waren jarenlang respectievelijk werkzaam als opbouwwerker en maatschappelijk werkster bij het Moluks sociaal-cultureel Ina Ama en als directeur-eigenaren van twee bedrijven.

